

УДК 339.3:005.942

Соколовська Ірина Михайлівна,

науковий співробітник лабораторії товарознавчих досліджень
Одеського науково-дослідного інституту судових експертиз
Міністерства юстиції України

Кунділовська Тетяна Анатоліївна,

кандидат технічних наук, доцент,
завідувач кафедри експертизи товарів
та послуг Одеського національного економічного університету

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ТОВАРОЗНАВЧОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ШКІРЯНИХ СУМОК

SPECIFICS OF MERCHANDISING EXPERT EXAMINATION OF LEATHER BAGS

Анотація. В роботі визначено особливості товарознавчих, експертних досліджень шкіряних сумок, які проводяться із визначенням ідентифікаційних критеріїв, що обумовлюють комплексний підхід.

Ключові слова: товарознавча експертиза, шкіряні сумки, критерії ідентифікації, якість, дослідження.

Abstract. The peculiarities of commodity, expert researches of leather bags are carried out in the work, which are carried out with the definition of identification criteria, which determine the complex approach.

Keywords: commodity examination, leather bags, identification criteria, quality, research.

В останні роки спостерігається значне зростання числа експертних досліджень і судових товарознавчих експертиз, об'єктами яких є вироби зі шкіри. Об'єктивними причинами зростання числа таких експертиз є стан ринку шкіряних виробів: з одного боку, відсутність контролю якості ввезених на

територію України виробів призводить до переважання на ринку неякісних шкіряних виробів, виготовлених з невідповідного матеріалу, з порушеннями вимог обробки матеріалу й кріплення деталей виробів, з іншого боку – підвищення вимогливості споживчого попиту внаслідок високих цін на шкіряні вироби [1, с. 38; 2, с. 488].

Порядок проведення товарознавчої експертизи шкіряних сумок складається з наступних етапів:

- аналіз нормативної та товаро-супровідної документації;
- ідентифікація об'єктів експертизи: визначення критеріїв ідентифікації, експертна оцінка упаковки та маркування;
- вибір методик експертного дослідження та проведення лабораторного випробування сумок;
- оформлення експертного висновку.

Ідентифікація товарів повинна носити характер комплексної оцінки, при якій найбільшу значимість мають типові критерії та ті ознаки, що важко фальсифікувати. У чинних стандартах та інших нормативних документах такі критерії часто відсутні. Регламентовані в них органолептичні й фізико-хімічні показники недостатньо достовірно ідентифікують продукцію. Тому для цілей товарознавчої експертизи важливою є розробка спеціальних критеріїв і внесення відповідних доповнень в нормативні документи на товари й сировину.

В табл. 1 наведено критерії ідентифікації жіночих сумок із шкіри.

Для організації практичних процесів ідентифікації в кожному конкретному випадку на першому етапі визначається коло апробованих методик, технічних засобів товарів без руйнування – органолептичних, візуальних, експрес-методів, на другому – більш складні: вимірювальні, експертні.

Таблиця 1

Критерії ідентифікації жіночих шкіряних сумок

№ з/п	Назва критерію ідентифікації	Характеристика критерію та показники якості для даного критерію
1	Малюнок мерії	Натуральна шкіра має природній неповторний малюнок мерії; на штучній шкірі він повторюється і має чітке зображення. Показниками є чіткість малюнку мерії та симетричність мерії.
2	Наскрізнi отвори від щетини	Не повинні бути присутні наскрізні отвори від щетини, їх наявність та велика концентрація говорить про використання більш дешевої свинячої шкіри в виробництві сумки. Показниками є наявність отворів та їх щільність.
3	Симетричність деталей	При обробки і складання деталей може бути порушено критерії симетричності деталей сумки (пристрочених клинів, клапанів, стінок, дна). Показниками є симетричність форми і розташування парних деталей (клинів) та симетричність довжини ручок сумки.
4	Обробка фурнітури	Фурнітура, зокрема блискавка, повинна легко відкривається і бути симетрично пристрочена, з використанням якісних ниток. Кріплення фурнітури має бути міцним, з гарною обробкою деталей. Показниками є стан пристрочування застібки «блискавка» та кріплення фурнітури.
5	Обробка швів	Шви повинні бути виконані без дефектів. цілісність рядка виражається правильним виконанням рядків, без пропусків, строчки прокладені рівно; обрив ниток повинен бути відсутнім, без пропусків стібків; стяжка ниток також повинна бути відсутньою, нитки рівномірно натягнуті; Показниками є обрив ниток, стяжка ниток, цілісність рядка.
6	Матеріал підкладу	Матеріал підкладки одного кольору, без дефектів. Показником є якість підкладки після волого-теплової обробки (без зморшок, загинів, складок, опалів).

7	Повне маркування	Усередині сумки на підкладці прикріплений ярлик з маркуванням. Обов'язково маркування повинно містити: товарний знак, найменування, підпорядкованості та місцезнаходження (найменування міста) підприємства-виготовлювача, артикул, найменування виробу, номер моделі, сорт, дати випуску (місяць, рік), номери контролера або особистого клейма контролера, позначення нормативно-технічної документації. Показником є відповідність вимог маркування.
8	Упаковка	Шкіргалантерейні вироби упаковують в споживну та транспортну тару. Споживча упаковка повинна бути обв'язана, склеєна або загорнута суцільно

Джерело: складено авторами за матеріалами [2–5].

В табл. 2 представлені методи проведення експертизи, які дають можливість ідентифікувати об'єкти дослідження.

Таблиця 2

Методи проведення експертизи

№ з/п	Критерій ідентифікації	Метод проведення експертизи
1	Малюнок мерії	Органолептичний. Зовнішнім оглядом досліджують матеріал верху, із застосуванням вимірювального метода (для більшої точності) з використанням хімічних реактивів, мікроскопу, та іншого спеціального обладнання.
2	Наскрізнні отвори від щетини	Органолептичний. Зовнішнім оглядом матеріалу верху визначають колір, фактуру.
3	Симетричність деталей	Органолептичний і вимірювальний. Парні деталі вимірюють. Довжину ручок вимірюють від початку і до кінця, вимірюють розташування кріплення ручок від краю стінки відносно один одного.
4	Обробка фурнітури	Органолептичний і вимірювальний. Перевіряють застібання застібки «блискавка», правильність кріплення фурнітури.
5	Обробка швів	Органолептичний і вимірювальний. Зовнішнім оглядом перевіряють рядки на пропуски стіжків, рівність їх прокладання.

6	Матеріал підкладу	Органолептичний. Зовнішнім оглядом матеріалу підкладки визначають колір, фактуру, наявність дефектів.
7	Повне маркування	Органолептичний. Переглядають маркування сумки на відповідність.
8	Упаковка	Органолептичний. Перевіряють упаковку сумки на відповідність вимогам.

Джерело: складено автором за матеріалами [1, 3].

Отже, особливістю проведення товарознавчої експертизи шкіряних сумок є їх комплексність, яка обумовлена характером завдань та особливостями об'єктів дослідження. Експерт, який проводить товарознавчу експертизу шкіряних сумок, має знати не тільки вимоги чинної нормативної документації, основи технологій шкіряних виробів, властивості матеріалів (натуральна, штучна і синтетична шкіри, тканини, полімерні матеріали тощо) й фурнітури, споживні властивості, якість та інші характеристики, що впливає на обґрунтованість експертного висновку.

Перелік використаних джерел:

1. Дякова Д. В. Аналіз ринку шкіряно-галантерейних товарів в Україні / Д. В. Дякова, Н. В. Мережко // *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2014. № 9. С. 37–41
2. Хасаншина К. С. Проблема фальсифікації кожгалантерейних товарів / К. С. Хасаншина, А. П. Шевченко, В. А. Поваляева // *Научно-методический электронный журнал «Концепт»*, 2017. № 2. С. 488–491.
3. Сумки, валізи, портфелі, ранці, папки, вироби дрібної шкіргалантереї. Загальні технічні умови: ДСТУ ГОСТ28631:2006. [Чинний від 2007–10–01]. К.: Держспоживстандарт України, 2007. 17 с. (Національний стандарт України)
4. Лактионова М. А. Комплексное исследование изделий из кожи при производстве судебно-товароведческой экспертизы в целях определения их рыночной стоимости / М. А. Лактионова // *Теория и практика судебной экспертизы*, 2011. № 4(24). С. 81–86.
5. Краснов Б. Я. Комплексная оценка качества обувных материалов / Б. Я. Краснов, М. М. Бернштейн, Ю. М. Гвоздев. М.: Легкая индустрия, 2009. 80 с.